БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

ОКТЯБРЬ 4 среда 1939 он № 229 (2929) Сэн 10 мүнгэ

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

МИРЭЙ СОВЕТСКЭ ПОЛИТИКА БА АРАДУУДАЙ ХАНИБАРИСАА

Үсэгэлдэр толилогдоһон, СССР ба Германиин хоорондын ханибарисаа ба хилэ тухай германо-советскэ договор, СССР ба Эстонско республикын хоорондын харилсантуһалалсаха тухай пакт, советскэ ба германска правительствонуудай 1939 оной сентябриин 28-най үдэрэй мэдүүлгэ ба тэрээнтэй холбоотой бусад мэдээсэлнүүд болбол гансал хэлсээбаталагша гүрэнүүдэй арадуудта бэшэ, харин бүхы Европын, бүхы дэлхэйн арадуудта туйлай ехэ удхашанартай байна.

Европын хоёр тон ехэнүүд гүрэнүүд, СССР ба Германиин хоорондын ханибарисаа ба хилэ тухай договор хадаа Ленин-Сталинай партиин принципүүдтэй тааруулан Советскэ правительствоор шууд, тэхээр ба үнэнөөр ябуулагдаһан ба ябуулагдажа байгаа, мирэй политикын үшөө нэгэ гайхамшаг харуулга гээшэ. Мирэй, советскэ гадаадын политикын зорилгонуудые ВКП(б)-эйн XVIII съезд дээрэ нүхэр Сталин иигэжэ хэлэһэн байна:

«Бидэнэр болбол бүхы оронуудтай хэрэгэй холбоо бүхэжүүлхын ба мирэй түлөө байнабди, эдэ оронууд хадаа Советскэ Союзтай иимэл харилсаада байгаа хадань, манай ороной интересүүдые эбдэхые тэдэнэй һэдээгүй хадань, энэл позици дээрээ байнабди, байхашье байнабди».

Энэ хадаа СССР-тэй хүршэ һууһан гүрэнүүдтэ, илангаяа хабаадана. Германи ба Советскэ Союз болбол хүршэһайн, мирнэ, тэдэнэй холбоондо тон адали заинтересованно байнад. «Манай орон ба Германиин хоорондын харшалалдаан ба дайн хадаа манай оронуудта ашагтай туһатай бэшэ, харин хоротой байгаа гэжэ истори харуулаа» (Молотов). СССР ба Германиин хоорондын мир ба ханибарисаа хадаа мүн лэ Европын бүхы арадуудай интересүүдтэ байна. Европын зүүнталада тревоганууд, харшалалдаата ба бэе бэедээ этигэхэгүй байдал хадаа халуунине хүнэй гараар шүүрэн абажа дадаһан, дэлхэйн дайнине үүсхэгшэдтэ гансал туһатай байгаа. Иимэ байдал хадаа нэгэ гүрэндэ нүгөө гүрэнине хоролхуулха политикоор хэдэн олон жэлэй туршо соо дэмжэгдэжэ байһан байна. Энэ хоролхолгын зэбсэг хадаа ажаһууха шадалгүй, хүнэй газарнуудые дээрмэдэлгээр һууһан шляхтска Польша байгаа юм.

1939 оной августын 23-да Москвада баталагдаһан, добтололсохогүйн тухай советскэ-германска договор болбол, нүхэр Молотовой хэлэһэн ёһоор, Европын, гансашье Европын бэшэ, историдо эрьелтын пункт болоно. Үсэгэлдэрэй дайсад хадаа эбтэй хүршэнэр болобо. Энээгээр, Европын нилеэд хубида мир хангагдаба.

Августын 31-нэй үдэр, ССР Союзай Верховно Соведэй заседани дээрэ нүхэр Молотов болбол СССР ба Германиин хоорондо добтололсохогүйн тухай договорой уласхоорондын агууехэ удхашанар тухай иигэжэ хэлэһэн байна.

«Добтололсохогүйн тухай советскэ-германска договорой гол удхашанарань юуб гэхэдэ, Европын хоёр тон ехэ гүрэнүүд хадаа хоорондохи харша харилсаандаа эсэс табихын, дайнай аюулые зайсуулхын ба хоорондоо эбтэй байхын тухай хэлсэһэн байна. Тиихэдээ, Европада боложо магад военнэ тулалдаанай полиуйтарана. Хэрбээ Европадахи военнэ тулалдаан зайсуулагдажа шадагдаагүй һаа, эдэ военнэ ябуулгануудай масштабань мүнөө хизаарлагдаха байна. Европада бүгэдэннитын дайе үүсхэгшэд, миртэдуратайн баг доро бүхэевропейскэ сэрэгэй түймэр шатаахые хүсэгшэд хадаа иимэ байдалда дурагүй байжа магад».

Добтололсохогүйн тухай советскэ-германска договор өөрыгөө хүсэд харюулаа. Энэ хадаа хүршэ һууһан агууехэ арадуудай ханибарисаа тээшэ шууд алхам болоно.

Дэлхэйн дайе үүсхэгдэгшэдээр провоцировалагдаһан, Польшын ухаагүй политигүүд болбол Европын зүүн талада байгуулагдаһан мирые эбдэхэ һэдэлгэ хэһэн байна. Тэдэнэр болбол Европын зүүн зүгые болоод бүхы европейскэ континентые туйлай ехэ гол түймэр болгохые хүсэһэн байгаа, эдээндэнь дэлхэйн капиталай Неронууд найдамтай халхабшаһаа дуралха байха һэн.

Энэ гэмтэ ааша эшүүритэ уналгаар дүүрээ. Польско правительство хүсэд банкрот болошоо. Ажаһууха шадабаригүй польско правительство унаа, 10 үдэрэй туршо соо карточна гэртэл адаляар һандаран бутаража һалаа. Президент Мосьцицкий, министрнүүд, генерал Рыдз-Смиглы ба бусад генералнууд хадаа Польшын арадуудые хээрэ хаяад, аймхайгаар ба һэшхэлгүйгөөр тэрьелээ. Польско гүрэнэй хосорол ба тэрэнэй уналга хадаа польско авантюристнуудые дэмжэдэг, тэдэнине ушаргүй, гэмтэ дайнда түлхидэг байһан, тэдэ правительствонуудай политикын хосоролго гээшэ.

Польско гүрэн болбол хүсэд банкруудтаа, һандаран унаа, энээгээрээ СССР-тэ аюулые ушаруулжа болохо алибүхы случайностьнууд ба гэнэтын ушаралнуудта замые нээһэн байна. СССР-эй правительство болбол польско пануудаар хээрэ хаягдаһан, Баруун Үкраинын ба Баруун Белоруссиин гансашуһата арадуудта ахадүүгэй туһаламжын гарые һарбайха гэжэ шиидэһэн байна. Баатар Улаан Арми хадаа хатуу хажар панска ярмоһоо украинцанууд ба белоруссүүдые сүлөөлөө, польско дээрмэшэдээр булягдаһан тэдэнэй газарые арадуудтань бусаагаа. Дарлагдаһан ахадүү арадууд өөрынгөө сүлөөлэгшэдые хэмжээлэшэгүй баяраар ба хүхилгөөр угтана.

Европын хоёр тон ехэнүүд гүрэнүүдэй хоорондын хүршэ ёһотой харилсаан улам бүри бэхижэжэ байна. СССР ба Германи болбол хоёр гүрэнүүдэйгээ интересүүдэй дайралдадаг, тэрэ территори дээрэ хилэ тухай, мир ба гурим байдал тухай эсэслэн хэлсэбэ. Энээгээр хадаа гурбадахи державануудай алибүхы хабаадалга зайлуулагдана.

СССР ба Германиин хоорондо туйлагдаһан политическэ хэлсээн болбол агууехэнүүд державануудай хоорондо экономическа харилсаануудай ба товарооборотой ехээр хүгжэхэ ябадалда хэлсээнгүй хүргэхэ байна. Үсэгэлдэр толилогдоһон, германска гадаада хэрэгүүдэй министр г-н фон-Риббентропто нүхэр Молотовой бэшэг ба германска гадаада хэрэгүүдэй министрэй харюугай бэшэг болбол СССР ба Германиин хоорондо экономическа холбоонуудай амжалтатайгаар хүгжэхын үнэн залог болохо байна.

Ханибарисаа тухай германо-советскэ договор болбол мирэй советскэ политикын шэнэ триумф болоно. Энэ хадаа СССР ба Эстониин хоорондын харилсантуһалалсалгын пактда ба худалдаанай хэлсээндэ тодо харуулга олобо. Манай хүсэтэ орон хадаа бааханууд, сэрэгэйгээ талаар һулахан гүрэнүүдэй суверенитедтэ, бэеэ даанхай байдалда тон анхаралтайгаар ба зөөлэхэнөөр хандана. Бидэнэр хадаа тэдэнэй доторой хэрэгтэ хабааданагүйбди. Гэбэшье, һулахан хүршэ гүрэнүүд хадаа дэлхэйн дайе үүсхэгшэдэй гарта орожо, тэдэнэй һохор зэбсэгэнь наадань болохо ябадалые ба энээгээр дашарамдан манай хилэнүүдэй оборонодо аюулай болохо ябадалые СССР тохёолдуулхагүй байна.

СССР ба Эстониин хоорондохи харилсантуһалалсаха тухай пакт ба худалдаанай хэлсээн болбол балтийска далай шадар мирые хангаха ба хэлсээбаталагша гүрэнүүдэй хоюуланайнь интересүүдтэ байна.

Ямаршье һаа гурбадахи гүрэнэй добтолхо аюулһаа СССР ба Эстониин аюулгүй байдалые хангахын тулада, «Эстонско республика болбол,—гурбадахи статья соо хэлэгдэнэ,—эстонско Сааремаа (Эзэль), Хийлуаа (Даго) аралнууд дээрэ ба Пилдиски городто (Балтийска порт) арендын эрхэ дээрэ сходно сэнгээр уһан-сэрэгэй флодой базануудые ба авиацида хэдэн аэродромуудые байлгаха эрхые Советскэ Союзда хангана».

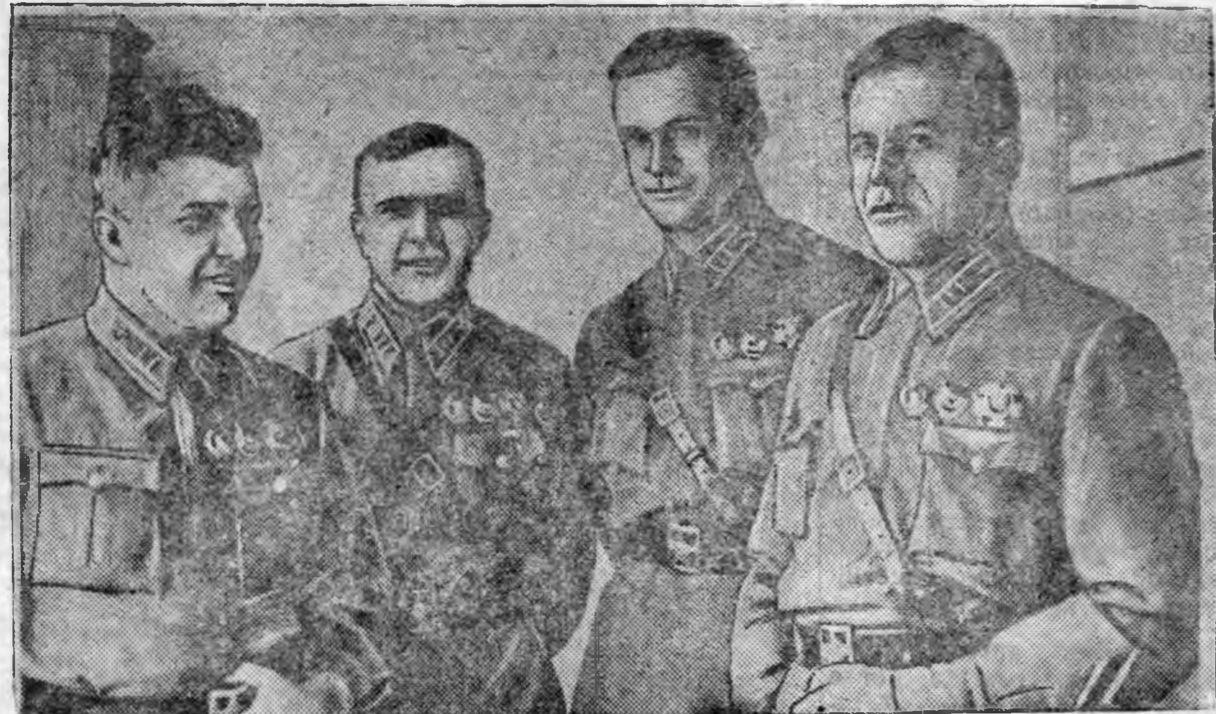
Зүүн Европада бэхи мир байгуулагдаа. Өөрынгөө политикада үнэн, Советскэ правительство энээгээр хизаарлагданагүй. Миллион тоото ажалшадай интерестэ, европейскэ культурын интересүүдтэ, советскэ правительство болбол бүхы Европада, бүхы дэлхэйдэ мир хангахые оролдоно. Нэгэ талаһаа, Германиин, нүгөө талаһаа—Англи ба Франциин хоорондохи дайнда ямаршье зүб болохо юумэн үгы. Дайнай һэлмэ хурсадагдаһан ба шуһа үзөөд байна. Гэбэшье, тэрээнине һөөргэнь эшэдэнь хэхэдэ үшөө хожом бэшэ.

Советскэ ба германска правительствын сентябриин 28-най мэдүүлгэ—энэ хадаа баруун фронт дээрэ эхилэгдэһэн дайе усадхаха гэһэн, бүхы арадуудта уряал гээшэ. Германска правительство болбол дайе зогсоохоор бэлэн байһан тухайгаа мэдүүлнэ. Советскэ правительствотой хамта, германска правительство болбол энэ зорилгые туйлахын тулада оролдолгоо гарагаха байна. Шухала хэрэгтэй болоо һаань, СССР-эй ба Германиин правительствонууд хадаа бусад эбтэй державануудые энээндэ хабаадуулха байна.

Байдалшье эли тодо. Арадуудай дура хүсэлдэ эсэргүү дайнай, бүхы дэлхэйдэ аюултай дайнай үргэлжэлэхэ, үгэнь хадаа мүнөө гансал Англи ба Франциин правительствонуудһаа дулдыдаха байна.

Бүхы советскэ арад хадаа өөрынгөө правительствын мирэй политикын түлөө байна. Советскэ арад хадаа мирэй түлөө тэмэсэлдэ, өөрын эсэгэ ороной священнэ хилые хамагаалалгада барагдашагүй, туйлай ехэ хүсэн болоно. Советскэ Союз болбол СССР-эй арадуудай хоорондо мирые байгуулха ябадалда өөрынгөө энэ хүсые табина. СССР хадаа бүхы дэлхэйн арадуудай хоорондын мир ба ханибарисаагай оплот байгаа, байнашье, байхашье байна.

(«Правдын» түрүү бэшэгһээ).

1939 onoi aavgustiin 29-de, SSSR-ei Verxoovno Soveedei Prezidiymei Ykaazaar, maioor Grigoori Panteleeviç Kraabçenkoda, bojevoi daabarinuudiiji dyyrgexedee gaixamşag geroiizm xaruulhanaiнь tyløø Soveed Sojuuzai geroin nerezerge olgogdozo, „Soveed Sojuuzai Geroi“ gehen altan medaaliaar xojordoxioo şagnagdahan ba terenei exe niutagta broonzovo briyyst baiguulxa geze togtoogdohon baina. Myn, bojevoi daabar dyyrgexedee geroiizm, gabjaa, erelxeg zorig xaruulhanaigaa tyløø Soveed Sojuuzai geroinuud polkoovnig V. I. Şevçeenko, polkoovnig A.I. Gyysev, polkoovnig I.I. Dyyşkin gegşed „Ulaan Tugai“ oordenoor şagnagdahan baina.

ZURAG DEERE: (zyyn garhaa) G. P. Kraabçenko, V. I. Şebçeenko, A. I. Gyysev ba I. I. Dyyşkin.

B. Fiişmanai foto (TASS-iin foto klişee)

IRKYYTSKE BA ÇITIINSKE OOBLASTЬNUUDTAI BATALHAN SOREVNOVAANIDAA ILAJA!

MUXAR-ŞIBERTE POLIVOI XYDELMERINYYD GEEGDELTEI

Muxar-Şiber. (Manai speckoorrhoo telefoonoor abtaba). Oktiaabriiin 1-ei medeegeer, Muxar-Şiberei raloondo 34028 gektaar tariaan xadagdaza, byxii plaanaiнь 85% dyyrgegdehen baina. Eneen soohoo 3067 gektaaraнь somogdozo, 14000 şaxuu gektaaraнь soxigdoo. Hyylei 5 xonogoi torşo soo xuriaalgiin xydelmeriiin teempeнь hula, zybxen 2000 gektaar xadagdaa. Tariaa xuriaalgiin talaar, zarim kolxoozuud aimagaa gedergeнь tatana. Ƶişeelxede, Muxar-Şiberei somonoi, Voroşiilovoi neremƶete kolxooz (tyryylegşeнь nyx. Varfolomeejev Timofei) xadaa 2034 gektaar tariaa xuriaaxa baihan aad, tereneigee 1284 gektaariiji xuriaagaa. Ene kolxooz jyynde xozomdonob gexede, xuriaalgiingaa maşiinanuudiiji xysedeer xereglenegyi, olonxi exenernyydeнь tariaa xuriaalgiin xydelmeride jabanagyi. Gadna, 15 ƶaatkanuud xuriaalgada jabadag bolboşji, noormanuudaa dyyrgenegyi. Tus kolxooz bolbol 33 6 ceentner natuuroplaata tuşaaxa johotoi, teed, mynøø oroidoo 800 ceentneriiнь tuşaagaa. Baha, namarai paar xaxalalgaar geegdeltei, ene ƶilde 1483 gektaar namarai paar xaxalxa plaantai bolboşji, sentiaabriiin 1-nei medeegeer oroidoo 81 gektaar xaxalhan baina. Tariaa soxilgoor byriş muu pokazaateльtai gebel, miil, 38 gektaar plooşçadiiin tariaaji soxiƶo abaa.

„Kraasna Zagan“ kolxooz (tyryylegşeнь nyx. Ivanoov I. L.), „Udaarnig“ (Ivanoov F.) ba „18 partsjeezd“ (Simyxaiim) g. m. kolxoozuud, myn Şine Zaganai somonoi kolxoozuud jyrenxiidøø geegdeltei. Somon soogoo xedii şineen tariaanai xuriaagdahiiji Şine-Zaganai selьsoveedei tyryylegşe Lioonov medexegyi huuna.

Muxar-Şiberei aimagai xytelberilxli organizaacanuud bolbol tariaanai xydelmeri tuşaa serьjoozno viivoduudiiji xeze, ene darii şuxala xemƶeenyydiiji abaagyi haa, Biçyyrei aimagtai batalhan socsorevnovaanidaa buligdaxaнь xolo bişe baina.

Zygøør, ene aimagta tyryy jabahan kolxoozuud olon. Ƶişeelxede, Sutain somsoveedei, Moolotovoi neremƶete kolxooz (tyryylegşeнь nyx. Demberiilov) bolbol tariaa xuriaalgiiji 4 xonogto dyyrgee. Tariaa soxilgiiji oktiaabriiin 5 da dyyrgexeer baina. Tus kolxooz bolbol malaƶalaaraa aimag soogoo tyryy huuri ezelheneigee rezyльtaadta, BKP(b)-ein AK-gei ba aimgyisedkoomoi damƶuulgiin Ulaan Tugiiji bariƶa jabana. Tereşelen, Ƶdaanovai neremƶete, „Noovaja Ƶiiznь“ kolxoozuud tariaa xuriaalgiiji dyyrgeed, soxilgiin ba naturoplaata tuşaalgiin xydelmerinyydiiji hain teempteigeer jabuulƶa baina.

Gebeşji, tyryy kolxoozuudai erxim oopeduud, socialiis sorevnovaaniiin yrgenøør delgeryylegdeegyin şaltagaanhaa, Muxar-Şiberei aimag dotor tariaanai xuriaalga, somolgo, soxilgo ba natuuroplaata tuşaalga geegdeltei jabana geze sexe xelexeer baina.

D. Lubsaanov.

Gyrende tariaa tuşaalgiiji bolьşeviig johoor xytelberilxe

Xoriiin aimagai kolxoozuud ene ƶilde gyrendøø 26645,21 ceentner (yngeregşe ƶilei yriteigeer) tariaa tuşaaxa baihan aad, raiypolnarkomzaagai sentiaabriiin 27-noi medeegeer zybxen 1059 ceentner tuşaaƶa, plaanaa miil 4 proc. dyyrgee. Gadna, yrihenei busaaltiiji negeş proc. oruulaagyi.

Myn byxii kolxoozuud xadaa gyrende tuşaaxa tariaanai şirelgede 1139 mori ba 34 avtomaşiina jabuulxa johotoi aad, mynøø yjede tedeneigee 25 proceentiiji gargaad baina. Ƶişeelxede, Xoriiin MTS-iin kolxoozuud 470 mori ba 14 avtomaşiina jabuulxa plaantai aad, miil 140 mori, 10 avtomaşiinanuudiiji jabuulna. Tereşelen Ydiin somonoi, Kiirovei neremƶete kolxooz (tyryylegşeнь Gasaraanov) 20 morioor podvood emxidxeƶe, 359 ceentner natyroplaata tuşaaxa johotoi aad, 15 mori haja gargaƶa, miil 39 ceentner tariaa tuşaagaa. Anaagai somonoi, „Staalinai zam“ kolxooz (tyryylegşeнь Cebegei) 30 mori gargaƶa, 570 ceent. tariaa tuşaaxa aad, 22 mori jabuulƶa oroidoo 10 ceentner tuşaahan baina.

Ilangajaa, Xeƶengiin MTS-iin kolxoozuudta natuuroplaatiin tariaa tuşaalga ton muugaar jabuulagdana gebel jyredøø 3 kolxooz ene xydelmeridøø exilen orohon baina.

D. Dorƶiijev.

GEEGDELDE ESES TABIXA

Kabaansk. Oktiaabrь 2. (Telefoonoor abtaba). Kabaanskiin selьsoveedei, XVIII-xi partsjeezdiin neremƶete ba Kiirovei neremƶete kolxoozuud bolbol yşøø, mynøø xyrter tariaa soxilgiiji exileegyi ba tariaa hyrilelgiin xydelmeriiiji ton xangaltagyigøør jabuulnad. Tus kolxoozuudai tyryylegşed nyx. Okryyzin (XVIII-xi partsjeezdiin) ba Sedynoov (Kiirovei) gegşed xadaa tariaa soxilgiin ba hyrilelgiin xydelmeride jabaxa xydelmerişen dutamag geed le, yndehe huurigyi şaltagaan baridag baina.

Gebeş, nyx. Sedynoov xadaa gazar bagatai centraaльna raioonuudhaa manai ende nyyƶe jirexe kolxoozniguudiiji ugtaxa talaar Kiirovei neremƶete kolxooz xadaa jamarşji beledxelgyi baina. Teed tere xelehenee mynøø martaƶarxiood, xynyyd dutamag gedegiiнь jamar gutamşag geeşeb.

Uşar iimehee, tariaa soxilgiin ba hyrilelgiin xydelmerinyydei geegdelde eses tabiƶa, ene xydelmerinyydiiji xysendeнь xyrgexe ba nyyƶe jirexe kolxozniguudiiji inag dulaanaar ugtan abxa xereg xadaa tus kolxoozuudai xyndete ujalgaнь bolxo johotoi.

Paleexa.

TARIAA SOXILGIIJI EXILEEDYI

Petropaavlovka. (Manai speckoorrhoo). Zediin aimagai Dorƶo Banzaarovai neremƶete kolxooz bolbol tariaanai soxilgiiji mynøø xyrter exileedyi. Ene kolxoozoi tariaanai soxilgodo Yşøøtein MTS-hee nege molotiilka jireheer yni boloo, tiigebeşji, tere molotiilkaнь traaktorgyi baihan deerehee xydelmerigyi miin xebtene.

Uşar iimede, MTS-iin direekce ba myn ene kolxoozoi xytelberilegşed xadaa tariaanai soxilgiin xydelmeriiiji xurdadxaxiin tuxai xydelmeride johotoi viivod xexeer boloo.

Ceb. Ƶimbeejev.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

СССР-эй Наркомфинай мэдээгээр, үнгэрһэн 8 һарын туршо соо, олонхүүгэдтэй бүлэнэртэ 770960 мянган түхэриг гүрэнһөө туһаламжа үгтэһэн байна.

* * *

Грузи, Азербайджан, Казахстан ба бусад республиканuудта, намарай кокнонуудые хуряалга үргэлжэлһөөр байна. Колхозууд болбол гүрэндэ 11270 центнер һайн шанартай тоһоной кокнонуудые, энэ жэлэй ургасаһаа тушааһан байна.

* * *

Украинска радиокомитет хадаа ашаанай автомашина дээрэ тогтоогдоһон радиопередвижкые Баруун Украинада эльгээбэ.

Сентябриин 27-до украинска писательнууд ба поэдүүд Бажан, Тардов, Малышко, Шиян, Рыбак гэгшэд Киевһээ Баруун Украина ошобо.

* * *

Осетинскэ национальна театр, Северо-Осетинскэ АССР-эй Алагир городто эмхидхэгдэжэ байна. Энэ хадаа республика соогоо хоёрдохи театр болоно. „Женитьба“ гэжэ Гоголиин зохёолые харуулга бэлэдхэгдэжэ байна.

* * *

Черниговскэ областьдо, 600-һаа дээшэ эхэнэрнүүд оборонно хүдэлмэриин активисткануудай һуралсадаг, медицинскэ сестрануудай 10 курс эмхидхэгдэбэ, эндэ хүдэлмэриһөө таһарангүй һуралсана. Медицинскэ сестрануудые бэлэдхэлгын жэл хахадай курснууд Ивановска комбинадта нээгдэбэ. Эндэ ажал хүдэлмэриһөө таһарангүй 90 хүдэлмэришэн-эхэнэрнүүд һуралсана.

* * *

Энэ жэлдэ Чувашиин колхозуудта ангуудые үдхэхэ 5 ферманүүд түрүүшынхеэ эмхидхэгдэжэ байна. Тэдээндэ 40 хара үнэгэд абаашагдаха. Мүнөө ферманүүдэй байгуулга ябажа байна.

ТЕМПЫНЬ ХУРДАДХАХА

Петропавловка. (Манай спецкорһоо). Зябь хахалалга хадаа ерэхэ жэлэй ургасые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ удхашанартай байһанынь элитэ байна. Гэбэшье, Зэдын аймагай, Буденныйн нэрэмжэтэ колхоз болбол энэ жэлдэ 554 гектар зябь хахалаха плантай аад, сентябриин 25-да, арай гэжэ 26 процент дүүргэл.

Энэ шухала хүдэлмэриин иимэ болошогүйгөөр таһалдалда ороод байһанайнь гол шалтагаан хадаа зябь хахалалгада ябаха плугнүүдээ муугаар ремонтолһон ба хүдэлмэриингөө моридые тон муу, туранхай байлгаһанһаань болоно.

Гадна, Учетэйн МТС болбол энэ колхоздо зябь хахалаха договортой байгаа. Тээд, тракторнуудань үйлэдбэриингөө нормые дүүргэнэгүй, саг үргэлжэ эбдэрдэг байна. Гэбэшье, тус МТС-ын дирекци хадаа энэ болошогүй хэрэгые усадхахын тухай ямаршье хэмжээ абанагүй.

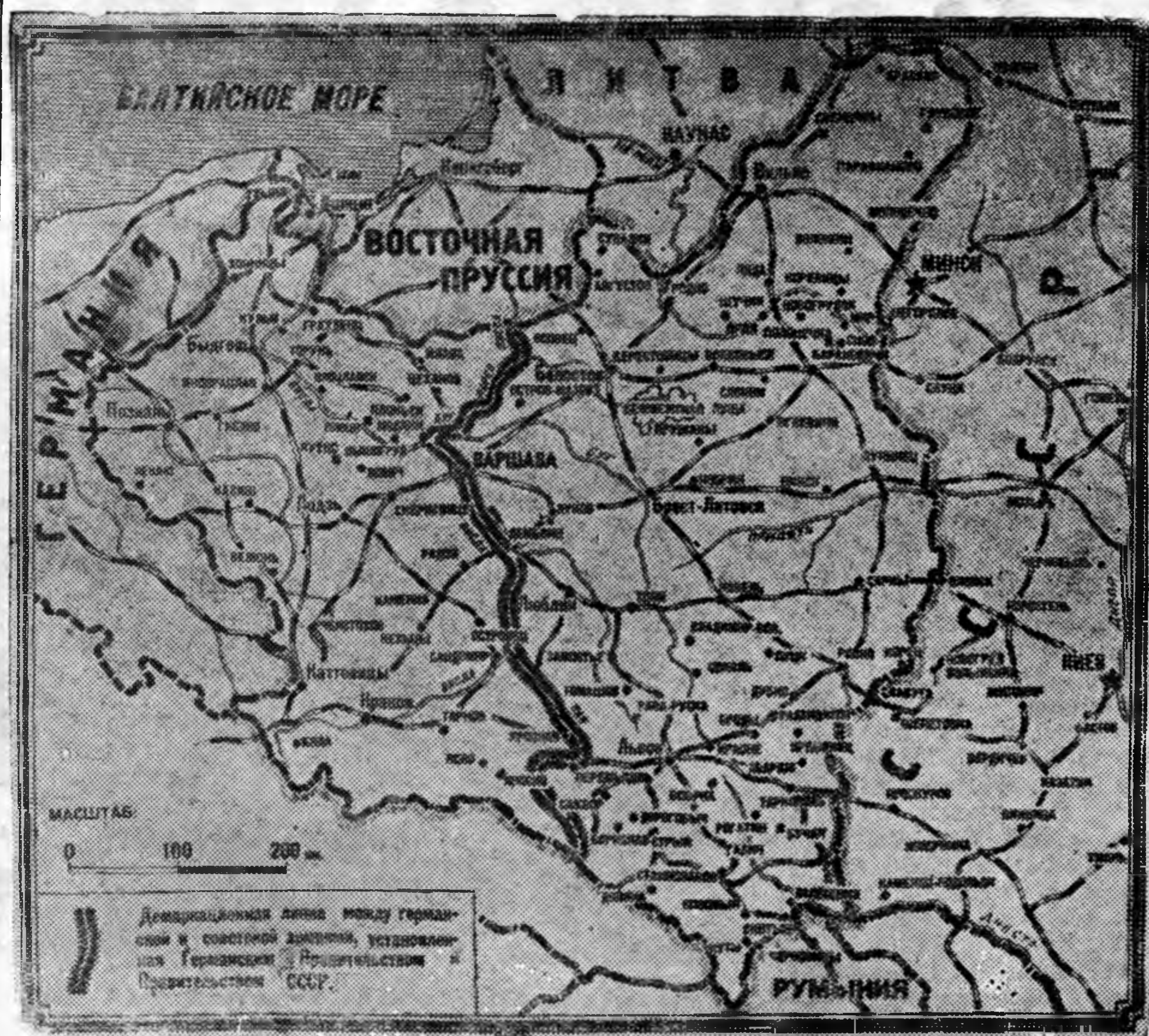
ЦЫБ. ЖИМБЕЕВ.

Xarilsantuhalalsaxa tuxai soveedske-estoonsko paaktiiji batalalga tuşaa Estoonsko xeblelde

Taallin, oktiaabriiin 1. (TASS) Estoonsko gazeedyyd, tusgaarlabal „Уysi Eesti" ba „Raxvaleekt" gazeedyyd bolbol xarilsantuhalalsaxa tuxai soveedske estoonsko paaktiin udxiiji todoor kommentiirovelne. Estoonsko xeblel xadaa paaktiiji negen hanalaar haişaana, jyyndeb gexede, paaktiiji batalalga bolbol gansaxanş 1922 onoi miirne doogovorhoo yndehelne bişe, xarin tereniiji ulam xygzyylne. Tere yjede,—gazeed xelene,—Soveed Rossiii xadaa dalain xysete derzaava yşөө boloodyi baigaa hen. Mynөө ene bolbol dalain tyryy klaassna derzaava boloo, zygөөr ene xadaa ybeldөө xyredeggyi poortnuudtai baina. Şine paaktda, Estooni bolbol Estooniiin territoori deere nemelte oboroono baiguulxa argiiji Soveed Sojuuzda olgozo, tereeniiji demzelgeer ugtahan baina.

„Уysi Eesti" gazeed bolbol batalagdahan paaktiin onso ilgaaji iigeze segnene: „Xarilsantuhalalsaxa tuxai ujalga bolbol xojor talahaa abtanxai. Zygөөr, xerbee Estoonido jamar-negen gyrenei dobtolxoo hedee haanь, Soveed Sojuuz xadaa xododoo tuhalxa baina; tiin, xerbee Soveed Sojuuzda, jamar-negen gyrenei Estoonioor gy, ali Estoonido dyte şadar gazaraar dobtolxo boloo haanь, bidener Soveed Sojuuzda tuhalxa bainabdi. Soveed Sojuuz xadaa Estoonihoo, ton jixe ujalga abhan baina, jyyndeb gexede, ene bolbol Estoonido dobtolgiin boloo haa, byxii uşarnuudta tuhalamza yzyylxe johotoi baina.

Paakt xadaa xarilsantuhalalsaxa jabadaliiji gurban uşarnuudaar xaraalxa baina: 1) xerbee dobtolgo gy, ali dobtolgiin zanalta xadaa Estoonido gy, ali Baltiiiska dalai deere Soveed Sojuuzda esergyy baigaa haa, 2) xerbee dobtolgo gy, ali dobtolgiin zanalta xadaa Laatviaar garaza, Estooniiin gy, ali Soveed Sojuuzai xuurai zamai xilenyydte şiglyylegdenxei baigaa haa, 3) xerbee dobtolgo xadaa Estoonidoxi Soveed Sojuuzai baazanuudta şiglyylegdehen baigaa haa. Xerbee daisad bolbol Laatviaar gy, ali Estoonioor garaza Fiinske zaliivta dobtolxo boloo haanь, faktiiçeska xarilsan tuhalamza yzyylegdexe baina. Tiime deerehee Estooni bolbol өөriigөө xamagaalalsaxatajaa xamta Soveed Sojuuzda tuhalamza yzyylxe baina".

1939 оной сентябрийн 22-то, Германска Правительство ба СССР-эй Правительство болбол германска ба советскэ арминуудай хоорондо демаркационно лини байгуулһан байна.
ЗУРАГ ДЕЕРЕ: Демаркационно линиин карта.

Aviaaciin Angliiiska ministeerstviin medeesel

Loondon, oktiaabriiin 1. Reiter aagenstviin medeesehenei johoor, angliiiska liootçiguud xadaa, Ziigfriidiin liini deerexi ton hainaar bexizyylegdehen zooniin fotograafiiin seeriiji asaraza Fraancadaxi angliiiska seregyydei ştaabta tuşaaba geze, aviaaciin ministeerstvo medyylbe. Aerofotosjoomkanuud bolbol 600 fyyt şaxuu ynderhөө xegdehen baina. Liootçiguud xadaa eldeb olon janziin maskiroovkanuud ba kommynikacioonno liininyydei baihan gazariiji fotografiirovalba. Zeniitne artilleeriiin homondo gy, ali germaanska istrebiitelьnyydei dobtolgotoi, negeşji samoliood dairaldaagyi. Tuxailxada, germaanska artilleriistnuud xadaa, iime ynderte niidedeg samoliooduud—germaanska baigaabdaa geze toolohon baigaaxa. Nygөө razveedovatelьna niidelgiin yjede, Ziigfriidiin liini deegyyr 21 mianga fyyt ynderte niideze jabahan samolioduudai negeniinь zeniitne artilleerieer buuduulhan baina.

(TASS).

Poolьsko altiiji Rymiinske praviitelьstvaar konfiskaacalga

Beerlin, sentiaabriiin 30. Rymiinske praviitelьstvo xadaa poolьsko terjelegşediiji tedxelgede gargagdahan gargaşanuudiiji xuşaxiin tula, Byxareestde baihan poolьsko altiiji konfiskovaalba geze Bydopeeşthee medeesene. Poolьsko altanai zarimanь, hajaxan Aanglida elьgeegdehen baina.

(TASS).

Beerlinde fon-Ribbentroop busaba

Beerlin, oktiaabriiin 1. Sentiaabriiin 29-de, germaanska gadaada xeregyydei miniistr Ribbentroop xadaa Moskvaahaa Beerlinde, busaza jirebe geze Trpançoceoon aagenstvo medesene. Beerlinde jireheneigee hyyleer, Ribbentroop xadaa өөriingөө doklaad xexiin tula Giitlerte darii oşohon baina. (TASS).

BEERLINDE ÇIAANO OŞOBO

Beerlin. sentiaabriiin 30. (TASS). Germaanska informacioonno biyroogoi medeesehenei johoor, germaanska praviitelьstviin uriaalaar, sentiaabriiin 30-da, xaxad yder bagta, Beerlinde Italьjaanska gadaada xeregyydei miniistr Çiaano oşobo.

TYREECKE PRAVIITELЬSTVIIN MEDYYLGE

Nьju-Ioork, oktiaabriiin 1 (TASS). Xerbee Aangli ba Fraanca xadaa Soveed Sojuuzda esergyy dainiiji jabuulaa haanь, xarilsan tuhalalsaxa tuxai tyreecke ujalganuud bolbol annyliirovalagdaxa baina geze Aangli ba Fraancada tyreecke praviitelьstvo medyylbe geze, Assoşieited preess aagenstvo medeesene.

Ybelzelgede beledxel muutai

Kabaanskiin aimagai kolxoozuud bolbol socialiis malazalai ybelzelgede dulaan ba haruul, ajatai bairanuudiiji beledxelgeegee, respyyblikiin tyryy kolxoozuudhaa xolo xozomdonxoi bainad. Tarakaanovska selьsoveedei, „Noovo pyytь" kolxooz, 700 tolgoi yxerei ybelzexe dulaan baira beledxexe aad, mynөө xyrter barilgiin xydelmerinyydiiji yşөө exileedyi ba barilgiin şuxala zyilnyydiiji beledxeedyi, xarin hanaa amar huuna. Myn, sentiaabriiin 25-haa exilze, aimag dotor zooexniiçeske bairanuudiiji barilgiin tyrgen meetodei xydelmerinyyd jabuulagdahan baina. Gexetei xamta, kolxoozuud xadaa ene xydelmeride barilgiin materiaalnuudiiji ton dutamagaar ygeze, tereniiji gederge tataxiiji hedened. Kolxoozuudai tyryylegşener xad „sag erte" geze, malai ybelzelgede beledxelgiin xydelmeri tahalduulxiin ajuulda xyrgene.

Gadna, aimag soogoo 33 ne feermenyydiiji emxidxe plaantai aad, mynөө oroldoo feermenyydiiji emxidxehen myn 408 tugalnuudiiji xud dan abza malnuudaar xysedb feermenyydee ykomplektova xa baigaad, terenee oroido dyyrgeegyi baina.

Uşar iimehee, aimagai gaza tariaalangai tahag ba byxii ko xoozuudai xytelberilegşed x daa socialiis malazaliiji xygz xiin tylөө kolxoozno maassi bolьşeviigşelen emxidxexe malnuudiiji haruul, dulaan ajatai ybelzelgөөr xanga ujalgatai.

Gen. Sibiriaa

Малнуудаа дулаан байраар хангаха

Петропавловка. (Манай спецкорр-hoo). Зэдын аймагай, Буденнын нэрэмжэтэ колхоз хадаа энэ жэлдэ 100 толгой үхэрэй, 50 толгой тугалнуудай байрые стандартна формоор ба мүн 2 конюшня, хуригадай ба хонидой байрануудые бариха плантай аад, мүнөө үедэ үхэрэйнгээ байрые барижа дүүргэхэ болоо. Гэбэшье, тугалнуудайнь байрын ба буса баригануудайнь материалнууд үше бэлэн бэшэ байhан дээрэhээ ба рилгынь хүдэлмэри ехээр hаат жа байна.

Үбэлэй хүйтэн болохо сага газаа орожо эрээ. Тиимэдэ, ко хозой түрүүлэгшэ нүх. Кузнец хадаа барилгынгаа бригадые д ры эмхидхэжэ барилгынь хүдэ мэридэ гаргахань шухала.

ЦЫБ. ЖП

ФИЗКУЛЬТУРА БА СПОР

НАМАРАИ СПАРТАКИАДЫН ИТО

Хоёр vдэрэй торшо соо—сентябриин 19-20 vдэрнvvдтэ, „Локомотив ПВЗ"-гэй стадион дээрэ, намарай хvнгэн атлетическэ спартакиада vнгэргэгдэбэ. Улан-Удэ городой 200 шахуу физкультурнигууд хабаадалсаба.

Мvнөө жэлэй намарай соревновани болбол урда жэлнvvдэйхиhээ hайнаар, hонирхолтойгоор vнгэргэгдэбэ. Хvнгэн атледоор республикын шэнэнvvд рекорднууд байгуулагдаба. Тодорхойлбол „Локомотив Востока" спортобществын физкультурница нvх. Бессорова болбол ядрое 9 метр, 44 сантиметр шэдэжэ республикын шэнэ рекорд байгуулаба. Физкультурница Бадмаева („Медик") хадаа 400 метр талатай газарта, 1 минута 5,5 секунда соо гvйжэ мvн шэнэ рекорд байгуулаа.

Эрэшvvдэй дунда, нvх. Молостов („Спартак") хадаа 100 метр газарта 12,3 секунда соо гvйжэ тvрvv hуури эзэлбэ. Хоёрдохи hууриие нvх. Антонов („Спартак") эзэлбэ. Тэрээнэй сагань—12,5 секунда. 1,5 километрэй гvйлгэндэ hайн гvйгшэд—Ахмедшин („Динамо") ба Овчинников („Медик") хоёр, хэниин хэндээшье гартангvй финиш дээрэ ерэбэ. Эдэ хоёрой сагань 4 минута, 33,2 секунда.

Нvх. Антонов болбол 6,25 метр утые харайжа hайн результат харуулаhан байна. Эхэнэрнvvдэй дунда—Бадмаева 4,45 метр харайба.

Шведскэ ехэ эстафета гvйлгэндэ, спортаобществ „Медик" эрхим результат х руулаба. Сагань 3 минута 44,6 секунда. Хоёрдохи hуур „Динамо" эзэлбэ. Гурбада hуурида спортобщество „Спар так" гараба.

Сентябриин 20-ной vдэш лэн спартакиадын итог гар гагдаhан байгаа. Нэгэдэ hууриие спортобщество „Ди намо" эзэлбэ. Орденоносн спортобщество „Спартак хоёрдохи гараба. Гурбадах hуурида спортобщество „Ме дик" гараба. Удаадахи hуу ринуудые „Локомотив Восто ка" ба „Локомотив ПВЗ"-гэ команданууд эзэлбэ.

Хоёрдохи группын спорт обществонууд соо, тvрvvшы гурбан hууринуудые эзэлhэ команданууд гэхэдэ: 1 hуури стеклозаводой команда, hуури — Комсельхозтехнику мэй команда ба 3 hуури кооптехникумэй команда.

„Водник" ба „Молния" г. спортобществонуудай хvтэл бэрилэгшэд хадаа физкульту рын хэрэгтэ тон харюусалга гvйгөөр хандадаг ба спарта киадада хабаадалсаагvй бай на. Гадна, спортобществ „Локомотив ПВЗ"-гэй команд болбол бултадаа наадаагv байна.

„Бурят-Монголой Правдын" нэрэмжэтэ эстафета

Сентябриин 30-най үдэр, Улан-Удэ городто, «Бурят-Монголой Правдын» нэрэмжэтэ эстафета үнгэргэгдэбэ. Энэ эстафетада, 17 командануудhаа 216 физкультурнигууд хабаадалсаба. Тус эстафетын дистанци—11 клм. 400 метр байгаа. Vдэрэй 12 час болтор, «Динамо» спортобществын стадион дээрэ, Улан-Удын физкультурнигүүд сугларба. Тэндэhээ, духовой музыкын дуун доро, колонноороо Революциин площадь дээрэ ерэбэд. Эндэ, митинг болоhон байна.

Тэрэнэй hүүлээр, нүхэр Бобыкин болбол физкультурнигуудые этап—этапааранъ таhалан командалба.

Этапууд бүхэнhөө физкультур нигууд гүйлдэжэ, удаадахи эт пуудтаа хүрэнэд. Vни удаан б лонгүй финиш дээрэ ерэжэ эх лээ. Бултанhаа түрүүн «Меди командын физкультурник фини дээрээ ерэhэн байна.

Vдэшэлэн, энэ эстафетын ит гаргагдаhан байна. Комисси гаргаhан результатаданъ: нэг дэхи hуурида—«Медик», хоёрдох hуурида—Пединститудай команд гурбадахида—«Динмо». «Меди спортобществын командада, түрү hуури езэлhенэйнь түлөө бро зово кубок үгтэбэ.

Шэнэ кадрнууд

Бурят-Монгол республикын хэлхеэ холбооной управлени болбол бухгалтернуудай долоо hара хахадай курс нээhэн байгаа. Энэ курсдань 22 хүнүүд hуража, сентябриин 23-най үдэр, курсьеэ дүүргэбэд.

Тэрээнhээ гадна, июниин 1-hэ эхилэжэ, радистнуудай курсда 1 хүнүүд hуража, сентябриин 21 дэ дүүргэжэ гарбад. Эдэ кадр нууд хадаа аймагуудай почты таhагуудта хүдэлмэрилхэ юм.

ЗАҺАБАРИ

«В. М. Үнэнэй» үсэгэлдэрэй номерто 4-дэхи нюурай 4-дэхи колонкодо дээрэhээ 15-дахи мүрые «...хонидуудаа антизоотехничес-ээр харууhалдаг ба...» гээд саашань байhаарань уншахые гуйнабди.

Редакци.

Антирелигиозно пропагандые шангадхаха

Нютагуудахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ hунгалтануудай үдэр ойротожо байна. Эдэ hунгалтанууд хадаа СССР-эй ба РСФСР-эй Верховно Соведүүдтэ hунгалтануудhаа олодахин сложно байха. Хэдэн зуугаад ба мянгаад депутадууд hунгагдаха байна. Антисоветскэ элементнүүд болбол өөhэдынгөө кандидадуудые нютагай Соведүүдтэ оруулхын тулада гү, али коммунистнууд ба партийна бэшэнүүдэй блогой кандидадуудые дискредитировэлэхын тулада, тэмэсэлэй энэ ареные хэрэглэхые hэдэхэ гэжэ, мэдэхэ хэрэгтэй. Иимэ hэдэлгэнүүд хадаа үнгэрэhэн hунгалтануудай үедэ эндэ тэндэ үзэгдэhэншье байгаа.

Нютагай Соведүүдэй тусгаар удхашанаранъ юуб гэхэдэ, социалистическэ гүрэнэй суута ехэ машинын инструментнүүдэнъ бологшо, тэдэнэр хадаа арадай үргэн массын дунда ородог, массатай сэхэ, саг үргэлжын холбоотой байдаг байна. Эдэ инструментнүүдэй хурса ба хатуу байха бүри, гүрэнэй машина бүхы дээрээ бүри hайнаар хүдэлмэрилхэ байна. Тиимэhээ, антисоветскэ элементнүүд болбол энээные мохоодхохын, хоролохын hэдэлгэнүүдые алиболхоор хэдэг. Зүгтөөл тэдэнэр хадаа хорото ябуулгаа элитээр ябуулдаггүй, харин элирүүлэгдэхэhээ айжа, далдаар, нюусаар ябуулдаг байна. Энээнэй тулада тэдэнэр болбол шажаниие, реакционно поповщиные ба ламанарые хэрэглэнэ.

Ажалша зоной заримanaй сэдхилдэ үлэhэн, капитализмын үлэгдэлнүүдэй нэгэнъ хадаа шажанда шүтэлгэ болоно. Эгээл энээные антисоветскэ элементнүүд дуратайгаар хэрэглэдэг. Үнгэрhэн жэлнүүдэй опыт дээрэhээ мэдэхэдэ, арадай дайсад болбол контрреволюционно группануудые шажанда шүтэдэг хожомдонги хүнүүдэй дунда байгуулжа, социализмда эсэргүү тэмэсэлдээ тэдэниие өөhэдын зэбсэг болгохые hэдэhэн байна. Тэдэнэр болбол hунгалтада эсэргүү агитаци ябуулхые, hунгуулиин кампаниие таhалдуулхые, шажаные хэрэглэн, элдэб худал хуурмаг ябуулгаар өөhэдынгөө табималнуудые Соведүүдтэ оруулха hэдэлгэнүүдые мүнөөшье хэхэ байха.

Большевистскэ агитаци ба пропаганда болбол шажантай тэмэсэхэ эрхим зэбсэг мүн болоно. «Антирелигиозно пропаганда болбол реакционно духовенствые усадхаха хэрэгые эсэстэнь хүргэхэ ёhотой, тиимэ зэбсэг гээшэ» (Сталин). Эдэ сталинска үгэнүүдые нэгэшье минута мартаха ёhогүйбди. Болохоо байгаа hунгуулиин кампаниин үедэ ба hунгалтануудай үедэ антирелигиозно пропагандые улам шангадхаха хэрэгтэй. Һунгуулиин участогууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа бүхы партийна ба партийна бэшэ агитаторнууд болбол антирелигиозно пропагандые, илангаяа деревнидэ—худөө нютагуудта, шухалашалан ябуулха ёhотой.

СВБ-эйн аймагай ба районно Соведүүд ба ячейканууд, бурхангүйшүүд болбол hунгалтын урда тээхи кампанида активнаар оролсохоhоо гадна, мүн энэ кампаниин үедэ антирелигиозно хүдэлмэриие толгойлохо ёhотой.

Агитатор бүхэн хадаа өөрынгөө участогые, hунгагшадай эрилтые hайтар мэдэхэ ба энээнтээ зохилдуулан агитационно хүдэлмэриие ябуулха байна. Зарим нютагуудта, урда жэлнүүдэй жэшээ дээрэhээ, агитаторнууд болбол hүзэглэдэг hунгагшадай дунда индивидуальна хүдэлмэри ябуулха, группавой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ, шажанай асуудалнуудаар асуудал ба харюунуудай вечернүүдые үнгэргэхэ ёhотой. Шажанда шүтэдэг хүнүүдэй олон байhан зарим участогуудта, hайн бэлэдхэлтэй пропагандистнууд—антирелигиознигуудые табиха, зарим тусгаар шухала болоhон ушарнуудта, антирелигиозно пропагандые шангаар ябуулхын тулада, бурхангүй активистнуудай бригадануудые эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Үнгэрhэн hунгалтануудай үедэ, зарим нютагуудта, СВБ-эйн ячейканууд эмхидхэгдэhэн, тэдэнэр хадаа ехэ хүдэлмэри ябуулhан, энээгээр ажалшанай дундаhаа эрхим агитаторнууд—антирелигиознигууд элирэжэ гараhан байгаа. Иимэ опыдые мүнөөшье хэрэглэхэ хэрэгтэй. Массын дундаhаа эрхим активистнуудые элирүүлэн дэбжүүлхэ, тэдэнэй туhаламжаар ба тэдэндэ түшэглэн, өөhэдынгөө хүдэлмэриие ябуулха шухала.

Худөө нютагуудта, гансал тэндэ бэшэ, бурхангүйшүүдэй организацинууд ба агитаторнууд болбол энэ хүдэлмэридэ врачууд, агрономууд ба бусад специалистнуудые хабаадуулжа, лама-попуудай хорото, хуурмаг номлолые элирүүлэн бутасохихо ба природын, одо мүшэнэй үзэгдэлнүүд тушаа научно-популярна теманүүдээр лекцинүүдые эмхидхэхэ ёhотой.

Эдэ хэмжээябуулганууд болбол hунгуулиин кампаниин үедэ бурхангүйшүүдэй организацинуудай ябуулха гол зорилгонуудтай: массова-политическэ хөөрэлдөөнүүдые партийна организацинуудай хүтэлбэри доро ябуулха. Коммунистнууд ба партийна бэшэнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө пропагандые ябуулхаhаа гадна, hунгуулиин закониие хазагайруулха гэhэн ба hунгуулиин кампаниие hаатуулха гэhэн реакционно элементнүүдэй hэдэлгэдэ эсэргүү тэмэсэлые шадамараар габиха хэрэгтэй.

Агитаторнуудай шадамгай хүдэлмэринүүдhээ бүхы хэрэг дулдыдаха. Үнгэрhэн hунгалтануудай амжалтанууд өөрөө ерээгүй гэжэ, мэдэхэ хэрэгтэй. Большевистскэ үнэн үгэ хадаа hунгагшад бүриин мэдэрэлдэ оруулагдаhан байгаа. Манай агитаторнуудай большевистскэ хүдэлмэриин ашаар, коммунистнууд ба партийна бэшэнүүдэй блогой кандидадуудай гайхамшаг амжалта туйлагдаhан байна.

Болхообайгаа hунгалтанууд хадаа СССР-эй арадуудай морально политическэ нэгэдэлые, коммунистнууд ба партийна бэшэнүүдэй сталинска блогой илагдашагүй хүсэшадалые үшөө дахин харуулха байhанъ сохом.

СВБ-эйн областной Соведэй түрүүлэгшэ Жабон.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Теле фоны: редактора — 8-44 отв. секретаря 3-23 Сельхозотдел — 7-55 отдел кадров — 5-07.

Типография НКМП БМАССР.

Бурглавлит № 1780